



Kastamonu'da Doğa Turizmi Potansiyelinin Değerlendirilmesi

Kutay OKTAY^{1*}

Erhan İŞLEK²

Uğur YAŞAR³

¹Turizm Fakültesi, Kastamonu Üniversitesi, Türkiye

²İçmeler Turizm Meslek Yüksekokulu, Muğla Üniversitesi, Türkiye

³Turizm Fakültesi, Kastamonu Üniversitesi, Türkiye

*Sorumlu Yazar:

E-posta:koktay@kastamonu.edu.tr

Geliş Tarihi: 05 Temmuz 2016

Kabul Tarihi: 21 Ekim 2016

Özet

Ülkemiz sahip olduğu çok fazla doğal değerler ile doğa turizmine yönelik büyük bir potansiyeli bünyesinde barındırmaktadır. Türkiye'nin cennet köşelerinden biri olan Kastamonu'da da önemli bir doğal turizm potansiyeli bulunmaktadır. Kastamonu Anadolu'nun Batı Karadeniz bölgesinde bulunan Karadeniz'de en uzun kıyı şeridinde sahip ilimizdir. Kastamonu, güneyinde Ilgaz Dağı Milli Parkı, kuzey batısında Küre Dağı Milli Parkı, kanyonlar, yaylalar ve birçok şelale başta olmak üzere bir çok doğal ve tarihi güzelliklere ev sahipliği yapmaktadır. Çok sayıda flora ve fauna türleri bulunmakta ve yöresel ürünler üretilmektedir. Kastamonu ilinin doğal turizm potansiyelinin belirlenmesi ve bu potansiyelin değerlendirilmesi yönünde çeşitli öneriler ve yöntemler geliştirmek bu çalışmanın amacıdır. Bu amaca yönelik olarak çalışmada Kastamonu turizminin paydaşları üzerine mülakat tekniği uygulanarak bulgular elde edilmiş ve yorumlanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Turizm, doğa turizmi, Kastamonu

The Relationship Between Export, Import, and Economic Growth in The Developing Countries: A Panel Cointegration and Panel Causality Analysis

Abstract

Turkey embodies a great potential for nature tourism with a lot of natural values. Kastamonu, one of the corners of paradise in Turkey has important nature tourism potential. Kastamonu has the longest coastline on the Black Sea in the Western Black Sea Region. Kastamonu hosts Ilgaz Mountain National Park in the south, Kure Mountains National Park on North West, canyons, plateaus, waterfalls and many natural and historical beauties. There is a large number of flora and fauna species and local products are produced. Determining Kastamonu province's the nature tourism potential and develop various proposals and methods for evaluation of this potential is the aim of this study. Towards this aim, in the study interview techniques have been applied to tourism stakeholders of Kastamonu and research findings have been reviewed.

Keywords: Export, import, economic growth, panel cointegration, dynamic SUR, panel causality

GİRİŞ

Doğal turizm, hem kırsal yerleşmelerle iç içe olan, hem de doğal kaynaklara dayalı bir turizm türüdür. Birçok olumlu etkileri nedeniyle dolayı, turizmde gelişmiş veya gelişmekte olan ülkelerde, var olan turizm türlerinin alternatifi ya da tamamlayıcısı olarak, önemi her geçen gün daha iyi anlaşılmaktadır. Türkiye'de de doğal turizm, sayısız yararları göz önüne alındığında ülkemiz turizmine büyük destek verebilir. Başta, turizmin yıl içinde belirli aylardaki yoğunluğunun tüm yıla yayılması etkisi olabilir ve turizmin ülke coğrafyasındaki eşitsiz dağılımını gidermeye katkısı bulunabilir. Öte yandan değişik ve bilinçli turist gruplarından talep yaratarak pazarın genişlemesini sağlayabilir. Doğal turizmin diğer turizm türleriyle kolay entegre olabilme gücü, onlara dinamizm verebilir. Doğal turizm, sürdürülebilir turizm anlayışı ile en uyumlu bir turizm türüdür. Doğal turizmin doğal ve kültürel mirasımızın korunmasında ve dünyaya tanıtılmasında da önemli bir işlevi vardır [1].

Doğa turizmi ülkemizde yazlık tatil yörelerinin gerisinde kalmış olmasına rağmen son yıllarda günü birlik seyahatler ve tur şirketlerinin düzenlediği turlar sayesinde tanınmaya başlanmış ve turist çekmeye başlamıştır. Bu gelişmeler ülkemizde doğa turizmin gelişmeye başladığını göstermektedir.

Doğa turizmi her mevsim yapılabilen bir turizm çeşididir. Doğa turizminin mevsimsel özelliği yoktur.

Örneğin, kış aylarında kayak yapılabilmekte, ilkbaharda uzun doğa yürüyüşleri gerçekleşmekte ve yaz ve sonbahar aylarında çiftlik turizmi yoğun hale gelebilmektedir.

DOĞA TURİZMİNE İLİŞKİN TEMEL BİLGİLER

Doğa turizmi turizm faaliyetlerinin çevre üzerinde yarattığı olumsuz etkilere karşı alternatif olarak ortaya atılan sürdürülebilir turizmin alt bölümünü oluşturan bir sürdürülebilirlik yaklaşımıdır. Lascurain'a [2] göre doğa turizmi; doğanın değerini bilerek ve doğadan hoşlanarak, doğal kaynaklara ve çevreye zarar vermeden, olumsuz ziyaretçi etkisi bırakmadan ve yöre halkının sosyo-ekonomik yaşantısına katkı sağlayan çevreye duyarlı ve saygılı bir turizm türüdür. Doğa temelli turizm türleri çeşitli kıstaslara göre gruplandırılır. Bu kıstaslar turizmde kullanılan araçlar (bisiklet, balon, rafting, at biniciliği), gidilen yerin doğası (dağ, yayla, mağara) yapılan etkinliğin özelliği (akarsu, av, bilim, trekking) gibi çeşitlilik gösterir [3].

Doğaya dayalı turizm türleri temel olarak sürdürülebilirlik anlayışına dayanırlar. Sürdürülebilirlik anlayışı temelinde doğaya dayalı turizm aktivitelerinin genel geçer bir takım ilkeleri söz konusudur. Bu ilkeleri şöyle sıralayabiliriz [4]:

- Turizm aktivitelerinin çevre ve kültürel değerler ile uyumu sağlanmalı, turistlerin ihtiyaçlarını karşılamaktan

çok çevrenin ve yerel halkın kültürüne saygı gösterilmelidir,

- Yerel halkın ekonomik çıkarları düşünülmelidir,
- Çevresel ve kültürel ilginin sağlanması gereklidir, kültürel alışverişi ve biyolojik çeşitliliğin korunması desteklenmelidir,
- Kaynakların tüketilmeden çevresel bir bilinç ile geliştirilmesi,
- Kaynaklara, yerel halka ve turizm sektörüne uzun vadede fayda sağlanması,
- Turistlere doğrudan (aracısız), katılımcı ve bilgi verici deneyimler sağlanması,
- Ekolojik sürdürülebilir turizmin en iyi örneğinin sunulması,
- Ziyaretçilerin hassas doğal ve kültürel çevreleri gezerken negatif etkilerini en aza indirecek şekilde hazırlanması,
- Ziyaretçilerin karşılaşacakları yerel kültür, doğal bitki örtüsü ve fauna için önceden hazırlanması,
- Ziyaretçilerin doğal ve kültürel çevre üzerindeki olumsuz etkilerini azaltmak için bilgi verilerek, uygulamalı olarak düzeltici davranışların sergilenmesi,
- Ziyaretçilerin beklentilerinin karşılanması,
- Yerel halk, yerel yöneticiler, sivil toplum örgütleri, turizm sektör temsilcileri ve turistlerden oluşan ekip için seyahat öncesi, süresince ve sonrasında eğitim çalışmalarının yapılması, ekip içerisinde işbirliği ve uyumun sağlanması, ekip tarafından doğal ve kültürel çevreye karşı dürüst ve ahlaklı davranışlar gösterilmesi ve kaynakların gerçek değerlerinin bütün ekip tarafından kabul edilmesinin sağlanması,
- Olumsuz etkileri azaltmak için küçük gruplar halinde iyi ve deneyimli liderler eşliğinde seyahatlerin düzenlenmesi,
- Doğal alanların korunmasına katkı sağlanması,
- Kaynak yönetimi kapsamında kaynakların tanınması ve sınırlarının belirlenmesi,
- Doğal ve kültürel çevre üzerindeki olumsuz etkileri azaltmak için yönetici, personel ve işverenlerin yasal düzenlemeleri çok iyi bilmesinin ve kabul edilmesinin sağlanması,
- Çevre duyarlı konaklama imkânlarının yaratılması,
- Beklentilerin gerçekleşmesi için pazarlama imkânlarının yaratılması,

KASTAMONU'DA DOĞA TURİZMİ POTANSİYELİ

Kastamonu ili çok geniş ve topraklar üzerinde bulunan ve batı Karadeniz'in en büyük illerinin başında gelir. Kastamonu doğal turizm potansiyeli bakımından oldukça verimli ve önemli bir yere sahiptir. Hala bakir olan birçok bölgesi bulunmaktadır. Bu potansiyel bakımından değerlendirildiğinde Kastamonu bir çok yönden ileri derecede potansiyel barındırmaktadır. Bu doğal güzellikleri kanyonlar, şelaleler, mağaralar, dağlar, yaylalar vb. bu farklılıkları bir arada bulunduran ve koruyan nadir bölgelerden bir tanesidir. Bu bakımdan Kastamonu'nun el değmemiş birçok bölgesinin ve tanınıp bilinen doğal güzelliklerinin farkındalığını yaratması gerekmektedir.

Küre Dağı Milli Parkı: Küre Dağları Milli Parkı Batı Karadeniz Bölümünün Küre Dağları üzerinde en zengin flora ve faunaya sahip yörelerinden biridir. Bölgenin kullanımına açılmamış bakir yerlerinden biridir. Alanın büyük bölümü Kastamonu İli sınırları içinde kalmaktadır. Milli park çevresinde idare olarak Azdavay, Pınarbaşı, Ulus, Bartın, Kurucaşile, Amasra ve Cide bulunmaktadır. Parkta

yaşayan hayvanlar arasında geyik, karaca, ayı, kurt, tilki, çakal, tavşan, yaban domuzu, ötücü kuşlar ve yırtıcı kuşlar ile sürüngenler bulunmaktadır. Bütün bu özellikleriyle, Türkiye'deki tabiat yürüyüşü mekânları arasında önemli bir yere sahip olan park, 8 Ekim 2012'de Pan Parks sertifikası alarak, mühim bir başarıya imza atmıştır. Görülebilecek Yerler: Valla Kanyonu, Aydos Kanyonu, ve Ilgarini Mağarası, Mantar Mağarası, Kuyuluş, Ejderha Ağzı Mağarası, Ilıca Köyünde Ilıca Şelalesi ve Horma Kanyonu görülmeye değer yerlerdendir. Mevcut Hizmetler ve Konaklama: Pınarbaşı Kaymakamlığınca Yamanlar Köyünde eski ilkokul binası konaklama ünitesine dönüştürülmüştür. İlçede kamu misafirhanelerinden yararlanılmaktadır. Yöresel köy evlerinin konaklama ve turizm amaçlı çalışmaları yapılmaktadır [5].

Ilgaz Dağı Milli Parkı: Orta Anadolu'dan Kuzey Anadolu'ya geçiş kuşağında yükselen Ilgaz Dağı yöresinin arazi yapısı genellikle serpantiler, şistler ve volkanik kayalardan meydana gelmiştir. Sahada yer yapısı kadar dağ oluşum hareketleri yönünden de ilgi çekici örnekler bulunmaktadır. Türkiye'nin en uzun ve hareketli kırık hattı olan Kuzey Anadolu Fayı, Ilgaz Dağının güney eteklerinden geçmektedir. Saha değişik karakterlerde vadiler, sırtlar ve doruklardan meydana gelmiştir. Ayrıca üst değerde peyzaj özellikleri sunan jeoformolojik bir yapıya sahiptir. Ilgaz Dağının eteklerinden doruklarına doğru gelişen karaçam, kızılçam, köknar hakim ağaç türlerinden meydana gelen bitki örtüsü, Zengin orman altı topluluğu ile desteklenmektedir. Bol ve bütün yıl akışlı akarsuları ile zengin bitki örtüsünün oluşturduğu şartlar karaca, geyik, yaban domuzu, kurt, ayı, tilki gibi, yaban hayatı türlerine uygun yaşama ortamı sağlamaktadır. Ayrıca dünyada nadir bulunan bitki çiçek türlerinden (endemik) sayılı olanlarını görmek mümkün olabilmektedir. Milli parkın diğer önemli bir kaynağı da kış sporları imkanlarıdır. Ilgaz Dağının bu doğal ve rekreasyon kaynakları milli parkın ana kaynak değerlerini oluşturmaktadır. Görülmesi Gereken Yerler: Jeolojik ve jeoformolojik oluşumları, heybetli orman dokusunun oluşturduğu peyzajın çeşitliliğini görmek mümkündür. Kayak sporu yapmayı ve izlemeyi sevenler içinde Ankara Konağı diye adlandırılan saha cazibe noktasıdır. Mevcut Hizmetler: Ankara il merkezine en yakın kayak sporu merkezi milli park içindedir. Ayrıca sahada doğal yürüyüş çadırlarla ve karavanlarla kamp yapma imkanı ile günübirlik aktiviteler için uygun imkanlar mevcuttur. Milli park sınırları içindeki Baldıran Vadisinde Karasu Deresi üzerinde alabalık üretme istasyonları ve avlanma göletleri hizmete açıktır. 15 Haziran-15 Eylül tarihleri arasında ziyaretçiler bu sahada sportif olta balıkçılığı yapabilecekleri gibi yılın her günü isteklerine göre üretim istasyonlarından balık alma imkanına sahiptir. Milli park içinde olan Ilgaz Kış Sporları Turizm Merkezinde 800 mt uzunluğunda kayak pisti ile 1500 m. uzunluğunda iki adet telesiyer ve telesi tesisleri çalışmaktadır. Konaklama: Milli parka gelen ziyaretçilerin yeme içme ve konaklama ihtiyaçlarını karşılamak üzere park içinde Kastamonu İl Sınırları kesiminde özel işletmede ikmal inşaatı devam eden bir tatil köyü ve sosyal tesisleri özel işletmede bir otel ve kamuya ait Köy Hizmetleri Bölge Müdürlüğü Tesisleri ile Ankara Üniversitesi Ilgaz Tesisleri bulunmaktadır. Tesisler toplam 666 yatak kapasitesine sahiptir [6].

Kastamonu İli mağaraları ile de doğa turizmi açısından önemli bir potansiyele sahiptir. En çok ziyaret edilen mağaralar şunlardır [7]:

Ilgarini Mağarası: Mağaranın tabii kemerli bir girişi

vardır. İçeri girildiğinde iki kola ayrıldığı görülmektedir. Girişte Bizans dönemine ait olduğu sanılan bir köy yıkıntısı mevcuttur. Sağdaki düz yoldan gidildiğinde bir su sarnıcı bulunmaktadır. Bu bölümde odalar ve sarkıtlar bulunduğundan Avizeli Salon denilmektedir. Mağaranın sola ayrılan diğer yolundan gidildiğinde ağızdan itibaren 250 m derinliğe kadar inilmekte ve M.Ö. 2000 yılına ait insan yaşantısı izlerine rastlanılmaktadır. Yolun başlangıcından aşağıya inildiğinde küçük bir düzlüğe ulaşılmaktadır. Buraya kadar inerken 40 kadar dönüslü, taştan örülmüş ve viraj şeklinde bir yol kullanılmaktadır. Bu düzlükte kilise kalıntısı ve mezarlar vardır. Bu kısımda 7 adet mezar mevcuttur. Buradan sonra da yola devam edebilmek için teknik malzeme gerekmektedir. Böylece ulaşılabilen yere kadar mağaranın uzunluğu 858 m.'dir. Orman Bakanlığı ile Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı ve FAO tarafından Kastamonu İli, Varla Kanyonu, Ilgarini Mağarası ve çevresi örnek proje alanı seçilmiştir. FAO tarafından Ilgarini Mağarası dünyanın 4. büyük mağarası ve doğa ve dünya ölçeğinde bulunmuştur.

Sarpunalinca Mağarası: Tamamen yatay ve aktif mağara tipindedir. 662 m uzunluğundaki mağara Sarpunalinca bölgesinde toplanan sulari drene etmektedir. Mağara içerisinde sular bir çatlak boyunca, kaya blokları arasında ilerlemekte, çıkıştaki 3.5 m.lik küçük bir sifonla, kaynak şeklinde boşalmaktadır. Mağara oluşum yönünden fazla zengin değildir. Giriş ağız ve kaynak çıkış ağızı çok güzel bir doğaya sahiptir. Mağara ağızı düz çimenle kaplı olduğundan, rahatça kamp kurulabilmektedir. Kaynak çıkış ağızında bulunan ve sifona kadar uzanan nane tarlası oluşuma ayrı bir hava katmaktadır.

Kılıçlı Mağarası: Doğal ve tarihi açıdan çok önemli olan 350 m. derinliğindeki mağaranın tabanı farklı boyutlardaki havuzlarla kaplı olup sarkıt ve dikitleri muhteşemdir. Mağaranın üst kısmında "2010 Cide Arkeoloji Projesi" kapsamında arkeolojik yüzey araştırması yapılmış olup Kalkolitik, İlk Tunç, Orta Tunç ve Bizans Dönemine ait parçalar bulunmuştur. Bu araştırma bölgede en az yedi bin yıllık yerleşimlerin bulunduğunu göstermektedir.

Kuyuluç Mağarası: Dağlı Kuyuluca da denilmektedir. Mağaranın ağızı Türkiye'nin en derin noktası Çukurpınar Düdeni'nin (1190 m.) ağızından daha geniştir. Mağara girişinde iki akarsu birleşerek cadı kazanları oluşturup ilerleyen bir kol şeklinde devam etmektedir. Bu kol 40-50 metrede muhtemelen mağarayla birleşmektedir. Mağara içinde yaklaşık 100 m.de bir şelale vardır, şelale yönünde rüzgar esintisi hissedilmektedir. Hava sıcaklığı 10-20 arasında değişmektedir.

Yaylalar: İl yayla turizmi açısından çok zengindir. Başta Araç İlçesi olmak üzere daha ziyade Azdavay, Pınarbaşı, Çatalzeytin, Daday, Devrekani, Bozkurt ilçelerinde bulunan yaylalarda yayla turizmi yönünden gerekli altyapıların tamamlanmasından sonra bu güçlü potansiyelin daha etkin, ülke ve bölge turizmine de katkı sağlayacak şekilde kullanılabilmesi belirtilebilir.

YÖNTEM

Araştırmada yöntem olarak nitel araştırma modellerinden eylem araştırması modeli uygulanmıştır. Eylem araştırması, uygulamada yaşanan sorunlara etkin çözümler üretmek amacıyla uygulayıcıların kendi başlarına ya da araştırmacıların yardımıyla uygulama sürecini incelemelerine dayanır [8]. Araştırmanın evrenini Kastamonu İlinde turizmin yönetiminde etkili olan

kamu özel ve sivil toplum kuruluşlarının temsilcileri oluşturmaktadır. Örneklem içerisine farklı kuruluşlardan toplam 8 kişi dahil edilmiştir. Araştırmada veri toplama aracı olarak yapılandırılmış mülakat tekniği uygulanmış ve toplam 8 sorudan oluşan mülakat soruları katılımcılara iletilmiştir.

BULGULAR

Araştırma sorularından elde edilen cevaplar her soru başlığı altında doğrudan verilerek aktarılmaktadır. Elde edilen tüm bu bulgular bir sonraki bölümde tartışılmakta ve değerlendirilmektedir.

Soru 1-Kastamonu'nun turizm potansiyelini nasıl değerlendirirsiniz?

Görüşmeci 1: Kastamonu'nun turizm potansiyeli arz yönüyle oldukça güçlü donanıma sahiptir. Tarih, inanç, doğa, kış sporları, macera, kırsal turizm, at turizmi, av turizmi, yaz ve deniz turizmi, spor turizmi vb. değişik turizm türlerinden bahsedilebilir.

Görüşmeci 2: İnsanların seyahate çıkmasını gerektiren etmenler, doğal ve doğayla ilişkilenebilen bir çok turizm çeşidi, insanları çeken doğal güzellikler, mevsim özellikleri ve kayak olanakları gibi o kadar seçeneğe sahiptir ki onun için ben Kastamonu'nun sahip olduğu turizm potansiyelini "unique" yani kendine has, özgü ve zengin olarak değerlendiririm.

Görüşmeci 3: Sahil kesiminin de bulunduğu bölge itibarıyla deniz turizmi kısıtlıdır. Kültürel ve doğa turizmine ağırlık verilmelidir.

Görüşmeci 4: Kastamonu turizm çeşitliliği bakımından yüksek bir potansiyele sahip. Gerekli yatırımlar ve tanıtımlar yapıldığı takdirde, atıcılık, kış turizmi, doğa turizmi ve inanç turizmi anlamında daha iyi yerlere gelebilir.

Görüşmeci 5: Kastamonu turizm potansiyeli bakımından oldukça yüksek olmasına karşılık bunu yeterince değerlendirememiş ve bu güzellikleri ortaya çıkartmakta geç kalmıştır. Birçok turizm çeşidine ev sahipliği yapma potansiyeli varken içine kapanık kalmış ve açılmamıştır. Bunun farkına vararak doğal, tarihi ve kültürel güzelliklerini yerli ve yabancı turistlere açmalıdır.

Görüşmeci 6: Kastamonu'nun turizm alanında örnek bir il teşkil edebilecek kaynaklara sahiptir. Bu kaynaklar doğru, verimli ve uzun ömürlü kullanılabilirse Kastamonu turizm alanında özellikle doğa turizmi alanında oldukça gelişebilecek bir potansiyele sahiptir.

Görüşmeci 7: Kastamonu turizm potansiyeli oldukça yüksek bir ildir. Hem yaz turizmi hem de kış turizmi yapılabilecek tesis ve donanıma sahiptir. Ancak il reklam bazında ve tanınırlık açısından oldukça geri kalmıştır. İlin içine kapanık olması ve gözlerden uzak olması bu güzellikleri saklamıştır ve turizm sektörüne kazandıramamıştır.

Görüşmeci 8: Kastamonu'daki turizm potansiyeli çeşitlilik arz etmektedir ve kıyı turizminden kış turizmine birçok turizm çeşidini bünyesinde barındırmaktadır. Yılın on iki ayı turizm hizmeti sunabilmektedir. Ilgaz ve Küre Dağları Milli Parkları ile Ilgaz Dağı kış turizmi tesisleri, yat turizmüne elverişli koyları, tarihi dayalı çeşitli eserleri, eşsiz tabiatı ile dört mevsim yerli ve yabancı turistlerin gözdesi olmaya aday bir ildir.

Soru 2-Kastamonu'nun doğal turizm potansiyelini nasıl değerlendirirsiniz?

Görüşmeci 1: Doğa turizmi için şunlar söylenebilir; Kastamonu doğanın kucağında yeşil, mavi ve beyazla iç içe yaşamaktadır.

Görüşmeci 2: Doğa turizmi bireylerin doğayla iç içe olabilecekleri seçeneklerin bulunduğu ortamlardır. Doğa turizmi dediğimiz zaman çoğu zaman biz işin içerisine birazcık macerayı birazcık kaçıp kurtulmayı da koyarız. Doğa sahip olduğu çeşitli jeolojik oluşumlar nedeniyle çok farklı turizm türleri doğurmuştur. Örneğin; mağaracılık, kayak, tırmanma, trekking gibi birçok çeşit doğa turizmiyle ilgilidir. Dolayısıyla doğa turizmi dediğimiz zaman Kastamonu'yla ilişkilendirilecek olanlar; Kanyon geçişleri, dağ tırmanışları, plato vb yaylalarda yazlama, deniz sporları ile ilişkilendirilecek sporlar yine doğayla ilişkilendirilecek kayak sporları ve dahası Kastamonu'da kuş gözlemeleme, hayvan gözlemeleme, endemik bitki izleme görmek gibi birçok doğayla ilişkilendirilecek turizm çeşidi vardır. Kastamonu doğa turizmi açısından çok güçlü bir varış noktasıdır. Ilgaz dağları ve Küre dağlarında yer alan endemik bitkileri incelemeye buraya dünyanın dört bir yanından on binlerce biyologun gelmesi olasıdır.

Görüşmeci 3: Daday, Azdavay gibi ilçeler Kastamonu'nun doğa turizminin gelişmesine öncülük edebilir. Yüzölçümünün % 67'si ormanlarla kaplı olan bir varış noktasının doğa turizmi açısından değerlendirilememesi başarısızlık olur.

Görüşmeci 4: Kastamonu oldukça yüksek olup hala bünyesinde bakir alanlar mevcuttur. Bu bakir alanlar doğa turizm potansiyeli bakımından oldukça güçlü kılmaktadır. Bu güçlü potansiyel en verimli şekilde kullanılmalıdır.

Görüşmeci 5: Doğa turizmi potansiyeli çok fazla özellikle Küre Dağlarından ötürü bilindiği üzere burada milli park ve tabiat parkı mevcuttur bu tesisleri de çok güzel turizm için ayrıca bir avantaj sağladığını düşünüyorum. Doğa ve kültür olarak da değerlendirilebilir bir potansiyeli var.

Görüşmeci 6: Turizm arz kaynaklarını çeşitli şekillerde sınıflandırabiliriz. İnsan yapımı kaynaklar ve doğal kaynaklar. Kastamonu doğal kaynak bakımından oldukça zengin bir yapıya sahiptir (deniz, dağ, orman, milli parklar). Tabiat turizmi bakımından potansiyeli oldukça yüksek bir şehirdir ama maalesef bu potansiyeli ortaya çıkartamamıştır.

Görüşmeci 7: Kastamonu doğal turizm potansiyeli bakımından oldukça yüksek verilere sahiptir. İlin %70 e yakın bölümü orman ve doğal bitki örtülerinden oluşmaktadır. Bu kadar yüksek oranda doğal tabiatı bulunan bir ilde doğal turizm potansiyeli de oldukça yüksektir. Ancak bu potansiyel ve doğal güzellikler verimli kullanılmadığı ve unutulduğu için Kastamonu'nun doğal turizm pazarında bilinirliğinin oldukça az olduğu görülmektedir.

Görüşmeci 8: Kanyon, mağara, şelale, koy, sahil, mağara ve milli parkları bünyesinde barındıran Kastamonu'nun doğal turizm potansiyeli oldukça yüksektir. Ancak bu doğal güzelliklerin ve tabii kaynakların bu zamana kadar keşfedilmemesi, gelişmişlik konusunda ili geriye atmaktadır ama bu kaynaklara ve güzelliklere gerekli önlemler ve değerler aşılandığında ve Kastamonu'nun tabiat turizmine gerekli ehemmiyeti vermesi sonucunda başarının ve bu kaynakların gün yüzüne çıkması kaçınılmaz bir hal alacaktır.

Soru 3-Kastamonu doğa turizmi nasıl ön plana çıkarılır?

Görüşmeci 1: Tanıma (araştırma), koruma, geliştirme ve tanıma düzeyine uyarak ön plana çıkarılabilir. Yani doğal alanları koruyarak tanıyarak ve tanıtılarak geliştirilebilir ve bu sayede çeşitli organizasyonlarla tanıtılabilir.

Görüşmeci 2: Bunun çok farklı seçenekleri ve çok farklı yolları vardır. Özellikle doğayla ilişkilendirilecek doğa sporları yapan grupları, kulüpler, bloklar, sosyal

medya ve yine Türkiye'de gerek ulusal gerekse uluslararası anlamda yayın yapan televizyon kuruluşlarının ilgili programlarına malzeme hazırlayıp vermek yayınlatılmasını sağlamak. Bunun ötesinde bir takım yarışmaların şenliklerin sempozyumların düzenlenmesi Kastamonu'nun doğa turizmi potansiyelini öne çıkartacaktır. Örneğin 2012 yılında Kastamonu'nun doğal zenginlikleri diye bir sempozyum oldu o sempozyumda bildiriler sunularak bu konuyla ilgili görüşler belirtildi.

Görüşmeci 3: Gelişmekte olan ve kendi il sınırları içerisinde doğa bakımından fakir olan şehirlerin yerel yönetimleriyle (Gençlik ve Spor İl Müdürlükleri, Turizm ve Kültür İl Müdürlükleri gibi) iletişime geçerek, gerekli bilgi alışverişinde bulunarak Kastamonu'daki doğa turizmi potansiyeli ön plana çıkarılabilir.

Görüşmeci 4: Doğayı bozmadan, kapasiteyi aşmadan, doğayı koruyucu koruma kullanım dengesi içerisinde ön plana çıkarılmalıdır. Doğal alanlara zarar vermeden tabii alanı bozmadan yatırımlar yapılarak bu alanlar ön plana çıkartılabilir ve turlar düzenlenerek tanıtılabilir.

Görüşmeci 5: Kastamonu'da doğa turizmi reklamları, festivaller gibi aktiviteler ön plana çıkartılabilir. Örneğin; doğa yürüyüşleri, mevsimlik festivaller, kamplar vb. organizasyonların tertip edilerek ön plana çıkarılması gibi.

Görüşmeci 6: Her şeyden önce bir ürününüz var. Bunu arz kaynağına çevirirsiniz yani satışa çıkartırsınız. Kastamonu'da bu kimi yerlerde uygulanmış satışa çıkartılmış bulunduğumuz tesis bunun bir örneğidir (İksir Otel) ama bizim asıl önemli olan unsurumuz bunu ürüne çevirdikten sonra satabilmek. Kastamonu'nun en büyük eksikliği tanıtım eksikliğidir. Bunu ortaya çıkartmak için reklamlar, tanıtımlar, imajlar olabilir. Örneğin bir dizi çekilerek yöre tanıtılabilir. Burada Kastamonu'yu da içine alan bölgede amazonların yaşadığı tespit edilmiştir. Mitolojik bir film çekilebilir ve kendine has bir amblem veya logo yaratılabilir bunlar Kastamonu'yu hem tanıttacak hem de doğal ve tarihi zenginliklerini ön plana çıkartacaktır.

Görüşmeci 7: Kastamonu'da doğal turizm potansiyeli ön plana çıkarılabilmesi için ilk önce halka bu işin önemi anlatılmalıdır. Yerel halkın bu işi sahiplenmesi gerekmektedir. Daha sonra çeşitli reklamlar, turlar, düzenlenerek tanıtımı ön plana çıkartılabilir. İlde bulunan devlet görevlilerine de oldukça büyük bir iş düşmektedir. Çeşitli yardım fonları sağlanarak tanıtım için harcanabilir.

Görüşmeci 8: İlk önce hangi alanda gelişeceğini belirlemelidir ve buna göre yatırımlar ve tanıtımlar yaparak bir tane reklam yüzü olacak ana ürün seçmelidir. Bu ana ürün yerli ve yabancı turistleri ile çekerek tanıtımını arttırmasına olanak sağlayacak bir ürün olmalıdır. Bundan sonra gelen turistlere diğer tabii kaynaklarını tanıtmalı ve reklamını yapmalıdır. Bunun sonucunda belirli bir konun üzerinden ilerleyerek bütün ilin tanıtımını yapabilir.

Soru 4-Kastamonu için hangi doğa turizmi çeşidine yönelinmelidir?

Görüşmeci 1: Kastamonu için bütün doğa turizmi çeşitleri ön plana çıkartılabilir. Hem jeolojik yapısı hem doğal alanları bu yapıya müsaittir. Özellikle çeşitli doğal ve tabii kaynakların bolca bölgede bulunması bunun için büyük fırsat sunmaktadır. Bu fırsatlar düzgün kullanılırsa hangi doğa turizm çeşidine yönelirse yönelsin başarılı ve adından söz ettireceğine inanıyorum.

Görüşmeci 2: Kastamonu örgütlü kitle turizmine yönelik kayak, deniz-kum-güneş, gibi turizm çeşitlerine veya türlerine yönelik çalışmalarını yoğunlaştırabilir. Bunun yanı sıra oluşturacağı sosyal medya yönetim grubuyla da

Türkiye’de özellikle doğa tutkunu bireylerin üye oldukları gruplara diğer sosyal medya grupları örneğin facebook’a tanıtıcı bilgiler gönderilebilir ve bunun doğal sonucu olarak da bunun hemen her alanda bireysel turizm kendiliğinden gelişir. Sezon kısa gibi geliyor bize ama kuzeydeki Kırım, Soçi, Bulgaristan’ın Varna kıyılarına göre Karadeniz kıyılarımız daha sıcak ve Karadeniz iklimi Akdeniz iklimine daha yakındır. Burada sıkıntı zihinlerdedir. Psikolojik olarak buranın sezonu kısadır. Pazarlama çalışmaları ve pazarlamayı yapan bireylerin kendilerine söyledikleri yalana inanma sonucudur. Denirse ki Karadeniz’de 31 Mayıs-1 Ekim tarihi arasında doğa turizmi yapılır. Bu yapılır. Şunu da unutmamak lazım günümüz çağdaş turistin çok fazla denizle işi yoktur. Bunlar genellikle güneşlenmeyi bronza tene sahip olmayı isterler. Zaten baktığımız zaman Kastamonu iklim konforu o kadar da kötü değildir. Bunun dışında oryantiring, trekking, hiking, kanyon geçişi ve bazı özelliklerde korunaklı yerlerde yaban hayatı izleme gibi turizm çeşitleri burada uygulanabilir.

Görüşme 3: Çiftlik turizmi bu kapsamda değerlendirilebilir. Kastamonu’nun düz alanlarının yapısı buna müsaittir. Örnekleri de mevcuttur.

Görüşme 4: Doğa turizmi için Küre dağlarında trekking ön plana çıkartılabilir onun dışında milli parklarda ağaç türleri tanıtılabilir. Milli parkların biyolojik yapısıyla ilgili tanıtımlar yapılarak misafir toplulukları çekilebilir. Milli parklarda yaban hayatıyla ilgili foto safari yapılabilir.

Görüşme 5: Doğa yürüyüşleri, doğa sporları, çadır-kamp gibi etkinlikler düzenlenerek bu turizm çeşitleri üzerine yönelinmelidir.

Görüşme 6: Kastamonu için birçok doğa turizmi çeşidi dikkate alınabilir. Bu Kastamonu’nun tabii zenginliklerini ortaya çıkarabilir. Özellikle kanyonlar ve bağlantıları üzerinde yürüyüşler yapılabilir milli parklarda doğayla uyumlu değişik spor aktiviteleri düzenlenebilir. Bunlarla beraber Kastamonu’da birçok akarsu ve şelale bulunmaktadır. Bunlar tanıtılarak bunların bulunduğu noktalarda rafting sporları yapılabilir.

Görüşme 7: Kastamonu birçok doğa turizm çeşidine yönelebilir. Önemli olan yöneldiği turizm çeşitlerinde ne kadar başarılı olabileceğidir. Bunun için Kastamonu tabiatına en uygun turizm çeşidi belirlenmelidir. Bu doğa sporları, kanyon yürüyüşleri ve milli parklarda haritalı ve engelli yürüyüşler olabilir.

Görüşme 8: Bir önceki soruda da söylediğimiz gibi Kastamonu’nun tanıtımına yardımcı olacağı ve il ile özdeşleşebilecek bir turizm çeşidine yönelinmelidir. Bu kış turizmi olabilir. Nedeni ise Kastamonu’nun yağış oranı fazladır ve bu Ilgaz’daki tesisler göz önüne alındığında bu şehrin tanıtımında büyük bir rol model olabilir.

Soru 5-Kastamonu’da doğa turizminin tanıtımında ne gibi yöntemler kullanılabilir?

Görüşme 1: Foto safariler, sosyal medya ve tanıtım turları yaparak gerçekleştirilebilir. Bunların yanında İl Kültür Turizm Müdürlüğü ve belediyeler yardımıyla reklamlar yapılabilir ve Kastamonu ulusal bazda tanıtılabilir.

Görüşme 2: Kastamonu oluşturacağı sosyal medya yönetim gruplarıyla Türkiye’de özellikle doğa tutkunlarının üye olduğu gruplara diğer sosyal medya gruplarına facebook’a tanıtıcı bilgi ve resimler göndererek ve bunun doğal sonucu olarak da hemen her anlamda bireysel turist dediğimiz turizm de kendiliğinden gelişir.

Görüşme 3: Bu noktada, farklı yerlerin yerel yönetimleriyle görüşmek, tur operatörleri ve seyahat acenteleriyle iş birliği içerisinde olmak, yerel halkla bilgi

alışverişinde bulunmak, sosyal medyayı etkili kullanmak gibi yöntemler tanıtım amaçlı kullanılabilir

Görüşme 4: İnternet üzerinden web sayfalarıyla tanıtılabilir. Ulusal ve uluslararası pazarlara reklam vererek ulaşılabilir. Bunun dışında yerel işletmelerle anlaşarak kampanyalar düzenlenebilir ve tanıtılabilir.

Görüşme 5: Kastamonu’da doğa turizm tanıtımında kullanacağı en önemli etmenlerden biri milli parklarıdır. Özellikle Küre Dağı Milli Parkı Panparks statüsünde olduğu için yurt dışı tanıtımlarıyla tanıtılarak konukları çekebilir.

Görüşme 6: Kastamonu’yu tanıtmak için yerel ve ulusal kanallara reklamlar verilebilir. Turizm Bakanlığı yardımı ile billboardlar reklamlar verilebilir. İnternet üzerinden bir takım uygulamalar geliştirilebilir. Büyük seyahat acenteleriyle anlaşarak turlar düzenlenebilir.

Görüşme 7: Kastamonu turizm alanında tanınması için öncelikle kendi ürünlerinin ulusal bir tanıtımını yapmalı ve yerli turisti şehre çekmelidir bunun devamında ulusal anlamda tanınmışlığın verdiği rahatlıkla uluslar arası pazara açılması gerekmektedir bunu da çeşitli reklam organizasyonları ve sosyal medya tanıtımlarıyla yapabilir. Örnek olarak yanı başında duran Safranbolu bulunmaktadır.

Görüşme 8: Tanıtım için sosyal medya, gazeteler, acenteler, tur organizatörleri gibi çeşitli kuruluş veya devlet destekli tanıtım programları uygulanabilir.

Soru 6-Kastamonu’da doğa turizminin güçlü yanları nelerdir?

Görüşme 1: Güçlü yönler;

- Bozulmamış bir tabiat
- İki adet milli parkın bulunması (Ilgaz ve Küre Dağları Milli Parkları)

- İki akarsu havzasının bulunması (Devrez ve Gökırmak)

Görüşme 2: Kastamonu’da doğa turizminin güçlü yanları her şeyden önce coğrafyası ve iklimidir. Bunun yanı sıra henüz el değmemiş bakir olan fiziksel çevresi dahası 4 mevsim farklı fiziksel olanaklar sunan peyzajıdır özellikle Küre Dağları Milli Parkı. Bunun dışında doğa turizmi güçlü yanlarından bir diğeri, Kastamonu’da bütünlük olarak aynı süreçte birden fazla doğa turizmi yapılabilecek seçenek vardır. Örneğin; kanyon geçişiyle birlikte siz aynı zamanda botanik incelemesi yapabilirsiniz siz aynı zamanda yaban hayatı gözlemleyebilirsiniz. Uygun zaman bulunabilirse rafting yapabilirsiniz. Bunun dışında göletlerde olta balıkçılığı yapabilirsiniz. Yine yaz aylarında yayla turizmi yaparken doğayı gözlemleyebilirsiniz. Bitki inceleyebilirsiniz. Kuş gözlemciliği yapabilirsiniz. Bunlar doğa turizmi yapılması için güçlü yanlardır. Farkındalığın oluşmuş olması güçlü bir yöndür. Başka bir güçlü yönde Ilgaz Dağında kayak merkezi olması ve yeni bir kayak pistinin açılacak olmasıdır. Kastamonu Üniversitesi’nde Turizm Fakültesi olması ve farklı ilgi alanlarına sahip elemanlarını bünyesinde bulundurması diğer güçlü bir yöndür.

Görüşme 3: Kastamonu’da doğa turizminin güçlü yanlarını sayacak olursak:

- Müthiş bir doğal güzele sahip olması,
- Temiz ve bozulmamış bir doğal bir çevreye sahip olması,

- Alternatif turizm çeşitlerinin (binicilik, çiftlik turizmi, kış turizmi gibi) yapılmasına elverişli olması,

- Üniversite bünyesinde, Cide’de 2 yıllık turizm meslek yüksekokulunun; Merkez’de ise turizm fakültesinin olması güçlü yanlar olarak sayılabilir.

Görüşme 4: Kastamonu doğa turizminin güçlü yönlerinden bazıları

- Bozulmamış doğası

- Nüfus azlığı
- Kırsal alanların çokluğu
- Yaban hayatın oldukça güçlü olması
- Bozulmamış tabii alanlar

Görüşmeci 5: Kastamonu'nun güçlü yönleri

- Güçlü bir milli parkın olması
- Milli parkın panparks'a girmiş olması
- Şehrin kültürünün bozulmamış olmasında güçlü bir yöndür.

Görüşmeci 6: Kastamonu'nun en güçlü yönleri

- Bakir doğal alanlara sahip olması
- Yaban hayatının fazla olması
- Endemik bitki örtüsünün fazla olması
- Yöreye has 120 den fazla bitki çeşitliliğinin bulunması

Görüşmeci 7: Kastamonu'nun en güçlü yanlarının başında doğal ve tabii kaynaklarının oldukça fazla olması ve halen bakir bir vaziyette durmasıdır. Bunun yanı sıra iki adet milli parkının bulunması yaban hayatının hali hazırda devam ediyor olması ve nüfus yoğunluğunun az olması da gelen konukları şehir hayatından uzakta sakin bir ortama sokmaktadır.

Görüşmeci 8: Yaz ve kış turizmini bünyesinde barındırıyor olması Kastamonu'yu öne çıkaran en önemli özelliklerden biridir. Bunun yanında tabii doğal hayatındaki kendine has bir faunaya sahip olması ve dünyanın en büyük kanyonlarından birine sahip olması ekstrem sporlar için uygunluğunu ortaya koymaktadır.

Soru 7-Kastamonu doğa turizminin zayıf yanları nelerdir?

Görüşmeci 1: Doğa turizminin zayıf yönleri

- Halkın çevre hakkında yeterli kadar bilinçli olmaması
- Farkındalık eksikliği
- Çevrenin yeterince tanınmamış olması
- Reklam çalışmalarının eksikliği
- Tesis yetersizliği

Görüşmeci 2: Doğayla doğa kullanımının yoğunluğu arasında bir çelişki vardır. Doğal çekicilikler yoğun kullanımla zamanla etkisizleşir buda zaman içerisinde hem tehlike yaratır hem de zamanla doğa turizmiyle birlikte tahribatın başlaması ya da en azından oradaki insanların henüz misafirperverlik bakış açısından ticari açıdan gelen konuklardan yararlanma düzenine geçmemiş olması zayıflıklarından bir tanesidir. Makro planlamanın olmaması çok ciddi bir sıkıntıdır. Her ne kadar doğa turizmi master planı yapılmış olsa dahi asıl uygulayıcılardan soyut bağımsız bir iş olması Kastamonu doğa turizminin zayıflıklarından bir tanesidir. Yine ulaşımın sorunlu olması, alt yapının hemen hemen hiç olmaması doğa turizminin zayıf yönleridir. Sahil kısmındaki alt yapıdan yoksun çarpık kentleşme vb. bir takım olumsuzluklara sahip olması da doğa turizminin zayıf yönlerindedir.

Görüşmeci 3: Kastamonu'da doğa turizminin zayıf yanlarını sayacak olursak:

- Yerel halkın turizme çok sıcak bakmaması,
- Kırsalda yaşayanların turizme bakış açısı,
- Kış mevsiminin uzun sürmesi,
- Yeterli tesise sahip olmaması gösterilebilir

Görüşmeci 4: Kastamonu doğa turizminin zayıf yanları

- Tanıtım eksikliği
- Alt ve üst yapının yetersiz oluşu
- Doğal kaynakların verimli kullanılmayışı
- Yerel halkta farkındalığın tam manada oturmamış olması
- İşletmecilerin doğa turizmini geliştirecek ve ilerletecek hamlelerde bulunmamaları

Görüşmeci 5: Türkiye'nin birçok şehrinde olduğu gibi içine kapanık olması, dışarıya açılmaktan korkması, insanların tabularını yıkmaktan korkması ve dışardan gelen konukların kültür kaybı yaratacağından tedirgin olmaları.

Görüşmeci 6: Kastamonu doğa turizminin zayıf yanları

- Turizm bilicinin yeterince gelişmemiş olması
- Kurumlar arası iletişim ve koordinasyon eksikliği
- Finansman sorunları
- Tesislerin doluluk oranının düşük olması
- Eğlence ve alışveriş noktalarının yetersizliği

Görüşmeci 7: Kastamonu'nun en zayıf yanlarından birisi bağlantı yollarının üzerinde olmaması ve kenarda kalarak gözden uzak kalmasıdır. Bunun yanında gerekli tanıtım ve reklam faaliyetlerinin de uygulanmaması zayıf yönlerinin başında gelmektedir.

Görüşmeci 8: Kastamonu'nun alt ve üst yapı sorunu zayıf yanlarından bir tanesi olarak sayılabilir. Bununla beraber halkın gerekli önemi vermemesi ve hazırda bulunan doğal kaynakların kullanım şekli verimli kullanılmayışı da zayıf yönlerinden sayılabilir.

Soru 8-Kastamonu doğa turizmini geliştirmek için neler yapmak gerekir?

Görüşmeci 1: Yapılması gerekenler;

- Koruma ve kullanma bilinci oluşturulmalı
- İyi bir tanıtım organizasyonu yapılmalı
- Turizm varış noktalarının sınıflandırılması ve ürün çeşitliliğinin artırılması
- Yürüyüş parkurları düzenlenmeli ve haritalar geliştirilmeli

Görüşmeci 2: En baştan doğayı korumak gerekir. Koruma kullanma dengelerini iyi belirleyip taşıma kapasitelerini saptamak uygun turizm paketleri geliştirmek ve buna uyulmasını sağlamak. Taşıma kapasitelerini ekonomik, sosyal, fiziksel ve çevresel anlamda iyi gözlemlemek ve taşıma kapasitesini de fazla zorlamamak gerekir. Tanıtım örgütlü kitle turizm organizasyonları bunun ötesinde doğayla ilişkilendirilecek doğa turizmi alanlarında alt ve üst yapıyı güçlendirmek ve bunları iyi bir biçimde pazarlamak Kastamonu doğa turizmini geliştirecek önemli etmenlerdir.

Görüşmeci 3: Kastamonu'da doğa turizmini geliştirmek için; yerel halkta turizm anlamında farkındalık yaratmak için çeşitli eğitimler-seminerler verilebilir, var olan konaklar onarılıp konaklama hizmetine açılabilir, tanıtım artırılabilir, doğal çekicilik unsuru olarak Kastamonu'nun sıra dışı bir destinasyon olduğu tanıtım videolarıyla, fotoğraflarla anlatılabilir.

Görüşmeci 4: Doğa turizmini geliştirmek bazında

- Çeşitli organizasyonlar ve festivaller yapılabilir
- Doğaya uyumlu aktivite alanları geliştirilebilir
- Alt ve üst yapı geliştirilebilir

Görüşmeci 5: Kastamonu'da doğa turizmini geliştirmek için uygulanacak bazı yöntemler

- Toplantı, kongre ve çalıştaylar düzenlenebilir.
- Şehir dışından ve yurt dışından misafirler getirilerek bölge tanıtılabilir
- Milli parkların reklamları etkin kullanılabilir
- Farklı illerde çeşitli organizasyonlar yapılabilir.

Görüşmeci 6: Kastamonu'da doğa turizmini geliştirmek için ilk önce halktan başlamak gerekir halk bu konuyu ne kadar sahiplenirse o kadar hızlı ve çabuk bir gelişme gösterilebilir. Bununla birlik tesis olanakları doğaya zarar vermeden geliştirilerek reklamları yapılabilir bunun yanında şehrin en önemli doğa potansiyeli yüksek noktası belirlenerek pilot bölge ilan edilebilir bunun getirilerini

gören halk da diğer bölgeler için benzer çalışmalar yaparak bölgenin kalkınmasında ve doğa turizmi merkezi olmasında önemli bir rol oynayabilir.

Görüşmecı 7: Kastamonu'nun doğa turizmini geliştirmek için ilk önce elindeki potansiyelin farkına varması gerekmektedir. Bunun yanı sıra halkında bilinçlendirilmesi gerekmektedir. Yurt içinde çeşitli organizasyonlarla tanıtım ve reklam faaliyetleri uygulanarak ilin tanıtımı yapılabilir.

Görüşmecı 8: Doğal güzelliklerin bulunduğu bölgelere turlar düzenlenerek tanıtımlar yapılabilir. Çeşitli organizasyonlar festivaller tertip edilerek tanıtılabilir. Çeşitli tur firmaları ve acentelerle anlaşarak ile turlar düzenlenebilir. Gelişmiş benzer bölgeler incelenerek onların izlediği yol takip edilerek benzer uygulamalarla geliştirilebilir.

ARAŞTIRMA BULGULARININ DEĞERLENDİRİLMESİ

Araştırmanın bulguları görüşme sorularının içinden seçilerek değerlendirmeye alınmıştır. Bu bulgularda Kastamonu'nun doğal turizm potansiyelinin oldukça yüksek olmasına karşın değerlendirilemeyişi görülmüştür. Bu potansiyeli değerlendiremeyişinin temel nedenlerinden biri içine kapanık bir şehir olması ve turizm alanıyla ilgili son birkaç yıl hariç herhangi bir yatırım yapılmamış olmasıdır. Doğal kaynakların tanıtılmayışı ve gerekli tesis çalışmalarının yapılmayışı da Kastamonu'yu turizmde arzu edilen noktalara ulaştıramayan nedenlerden bir kaç tanesidir. Bu bulgularda Kastamonu'nun güçlü yönlerine de değinilmiştir özellikle el değmemiş bakir bir faunaya sahip olması Kastamonu'yu oldukça güçlü kılmaktadır. Diğer doğal varlıkların da coğrafyada fazlasıyla bulunması ilin kapasitesini gözler önüne sermektedir.

TARTIŞMA

Görüşmeciler çoğunlukla Kastamonu'nun doğal turizm potansiyelinin yüksek olduğunu savunmaktadır. Eksikler ve yeterlilikler bakımından çoğu görüşmecı birbirine yakın cevaplar vermiştir. Özellikle görüşmeciler Kastamonu'nun kendine has bir doğal yapısını olduğunu belirtmektedir. Böylelikle görüşmeciler doğa turizmi konusunda farklılıklar yaratabileceğini ve bu alanda adından söz ettirebileceğini savunmaktadır. Bunun yanında çeşitli doğa turizmi türlerinin de yapılabileceği söylenmektedir. Çeşitli doğal güzelliklerin bulunduğu bu ilde birçok turizm çeşidine örnekler gösterilmiştir. Ancak bu kadar yoğun bir doğal güzelliğin bulunduğu Kastamonu'da fikir olarak şehrin bu alanda gelişmediği yönünde ortak bir fikir meydana çıkmıştır. Bunun nedenlerinin başında katılımcılar turizm alanıyla ilgili gerekli çalışmaların ve yatırımların yapılmamasını savunmaktadır. Kastamonu'da doğa turizminin ön plana çıkarılması için yapılacaklar konusunda görüşmeciler değişik fikirler sunmuştur. Genellikle reklam ve tanıtım üzerinde yoğunlaşan katılımcılar daha çok internet üzerinden tanıtımlar yapılması yönünde fikir bildirmişlerdir. Bunun yanında sosyal ağlar üzerinden çeşitli gruplar oluşturularak ve bunları sosyal ortamda yaymak ön plana çıkarılmasında ve tanıtılması yönünde etkili olacağı düşünülmektedir.

Kastamonu'nun hangi doğa turizmine yönleneceği sorusuna ise daha çok örgütlü kitle turizmi kayak ve deniz-kum-güneş gibi turizm çeşitlerine yönleneceği gibi bireysel olarak da yapılabilecek turizm çeşitleri de sayılmıştır. Bununla birlikte doğayla iç içe olmayı seven konukların da

tatmin edilebileceği görüşü savunulmaktadır. Bunun yanında yaban hayatı gözlemlene ve kuş gözlemciliği fikirleri de ortaya atılmıştır.

Kastamonu'nun güçlü yanlarına ise ağırlıklı olarak bakir bir flora ve faunaya sahip olması görüşü hakimdir. El değmemiş doğal ve tabii yapısını bu zamana kadar korumuş nadir bölgelerin başında geldiği savunulmaktadır. Aynı zamanda bir turizm çeşidiyle ilgilenirken yanında farklı bir turizm çeşidini de gözlemleyebilirsiniz. Örneğin kanyon geçişi yapılacağı sırada botanik incelemesi yapılmasına da olanak sağlamaktadır. Yani birden çok turizm çeşidi bir arada yapılabilmektedir.

Zayıf yönlerine ise doğa kullanımındaki bilinçsizlik ve doğaya sahip çıkılmaması söylenmiştir. Bununla birlikte alt ve üst yapı yetersizliği sahil kesimin de çarpık kentleşmenin olmasıyla berabere reklam ve tanıtım eksiklikleri de zayıf yönleri arasında gösterilmektedir. Ayrıca ulaşım olarak bağlantı yollarının üzerinde bulunmayışı da zayıf yönlerinden bir tanesi olarak göze çarpmaktadır

Kastamonu'da doğa turizmin geliştirilmesinde öncelikli olarak doğanın korunmasında fikir birlikteliği oluşmuştur. Taşıma kapasitesinin iyi belirlenmesi gerektiği vurgulanmıştır. Taşıma kapasitesinin aşılmaması ve doğaya zarar verilmemesi yönünde fikirler belirtilmiştir. Gerekli yatırımların ve finans kaynaklarının sağlanması da doğa turizmini geliştirmek için gerekli görülmüştür. Tanıtım faaliyetlerine vurgu yapılmaktadır (milli parklar, kanyonlar vs.). Bununla birlikte alt ve üst yapı bakımından da gerekli çalışmaların yapılması Kastamonu'yu doğa turizmini geliştirmek açısından ileri götürecektir nedenlerin birkaçı olarak sıralanmaktadır.

Genel itibarı ile görüşmeciler çeşitli fikirler ortaya koysa da birbirine yakın ve tutarlı bir şekilde sorulara cevaplar vermiştir. Cevaplardaki çeşitliliğin oluşması ise görüşmecilerin birbirinden farklı alanların uzmanları olmuş olmasından kaynaklanmaktadır. Bu da konunun çeşitliliğini ve geniş bir alana yayılmış olduğunu göstermektedir.

SONUÇ ve ÖNERİLER

Doğa turizmi daha ziyade Karadeniz'in doğu bölgeleri ve ülkemizde bazı noktalarında gelişme göstermiştir ve yatırımlar bu yönde gelişmiştir. Bu durum daha çok ülkemizde doğu Karadeniz ve belirli bölgeleri geliştirmiş ve Kastamonu'nun bu gelişime ayak uyduramayarak geri kalmasına sebep olmuştur.

Turizm sektörünün geliştirilmesi için bölge turizm kaynaklarının geliştirilmesi, tanıtılması ve bir doğa turizmi imajı yaratılması her şeyden önce hedeflenmelidir. Bununla birlikte bir diğer değinilmesi gereken husus ise bölgeye gelen turistler için uygulanan gezi programlarının çeşitlendirilmesi ve bu ürünlerin yeni bir pazarlama anlayışı ile piyasaya sürülmesidir.

Bölgeye yönelik yapılan çalışmalar bölgede ciddi bir eğitilmiş personel eksikliğini ortaya koymaktadır. Yerel halka doğa turizmi potansiyeli olduğunun farkındalığı yaratılmalı ve turizmin önemi anlatılmalıdır. Yatırımcı eksikliği nedeniyle yerel halk bu alanda teşvik edilmelidir.

İl sınırları içerisinde bulunan doğal güzellikler oldukça fazladır. Bu alanlar kullanıma açılmalıdır ya da değerlendirme konusunda eksikler görülmektedir. Turizm teşvik planlarının yerel yönetimlerce yapılması ve bu konuda bilinçlendirmeleri gerekmektedir. Özellikle Küre Dağları Milli Parkının olduğu bölgenin değerlendirilememesi bölgenin tanıtım ve reklam eksikliğinden kaynaklanmaktadır.

Bu alanda yerel yönetimlere büyük rol düşmektedir. Farkındalığı arttıracak, yerel halkın dikkatini çekecek yatırımlara yön verilmelidir. Böylelikle kısa sürede büyük başarılarla imza atılması kaçınılmaz olacaktır.

Var olan kıyı şeridi ve doğal zenginliklerin kıymeti bilinmeli, farkındalığa varabilmeli ve bu yerler gün yüzüne çıkartılmalıdır. Turizm sektörü artık sadece batı ve güney yönlü değil çok yönlü olmalı ve yeni alanlar hem iç turistlerle hem dış turistlerle tanıştırılmalıdır.

KAYNAKLAR

[1] Soykan, F. 2006. Avrupa’da Kırsal Turizme Bakış Kazanılan Deneyim, II. Balıkesir Ulusal Turizm Kongresi. 20-22.

[2] Lascurain, C. H. 1996. Tourism, Ecotourism and Protected Areas: The State of Nature-Based Tourism Around the World and Guidelines for its Development. IUCN, Gland, Switzerland and Cambridge, UK.

[3] Özel, M. A. 2010. Turizmin Çeşitlendirilmesi Bağlamında Doğa Turizmi. Yayınlanmamış Uzmanlık Tezi. Ankara.

[4] Kılıç B, Nükhet A. 2006. Bolu-Göynük ve Yakın Çevresi Doğal ve Kültürel Kaynaklarının Ekoturizm Açısından Değerlendirilmesi. Ankara.

[5] www.kdmp.gov.tr

[6] www.kastamonukulturturizm.gov.tr

[7] yigm.kulturturizm.gov.tr

[8] Şimşek, A. 2012. Sosyal Bilimlerde Araştırma Yöntemleri. Anadolu Üniversitesi Açık Öğretim Fakültesi Yayınları. Eskişehir.